

شناسه	رویه	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۰/۰۲/۱۳
عنوان موضوع	ارائه پیشنهاد پیرامون اجرای ماده ۲۸۱ مالیات های مستقیم		
مرجع طرح موضوع	انجمن مدیران صنایع استان		
شرح موضوع	<p>موضوع در دومین جلسه دبیرخانه شورا در سال جاری مطرح گردید. بخش خصوصی معتقد است، اجرای اصلاحیه این ماده باید از اول فروردین ۱۳۹۵ عملیاتی شود. در موضوع عملیات بانکی و بررسی های مالیاتی با توجه به تراکنشها نیز، استاندار مرکزی طی نامه ای به بانک و دولت خواستار تعاملی برای امکان دسترسی به سابقه بانکی و نیز رعایت تاریخ اجرای ماده قانونی شده است و این موضوع در استان خراسان رضوی با پیشنهاد دبیرخانه شورا و نظر انجمن مدیران صنایع مورد بررسی قرار گرفت.</p>		
ایرادات و مشکلات مطروحه	<ul style="list-style-type: none"> - موضوع رسیدگی به تراکنشهای بانکی برای بررسی مالیات از سال ۹۵ مطرح شد و تاریخ اجرای قانون اصلاحی مالیاتهای مستقیم از ابتدای فروردین آن سال بود (به جز استثنائاتی در ماده ۲۷۷ و نرخهای مالیاتی و یک مورد دیگر). - یکی از مواردی که در این قانون جای بحث دارد، ماده ۱۶۹ مکرر است. در جزء دو بند ب ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیاتهای مستقیم، کارگزار بانکها را مکلف کرده که جمع گردش و تراکنش بانکی را در اختیار سازمان مالیاتی قرار دهند تا محاسبات طبق آن صورت گیرد و مالیات طبق ضوابط مشخص شود. - سازمان مالیاتی در اردیبهشت ماه سال ۹۵ اولین بخشنامه مربوط به بحث تراکنشهای بانکی مبنی بر رسیدگی به تراکنشهای بانکی مشکوک را صادر کرد و پس از آن بخشنامه های اصلاحی ارائه داد. آخرین بخشنامه مربوط به این حوزه ۳۱ فروردین ۹۹ صادر شد که معتدل تر از بخشنامه های قبلی بود؛ اما بحثی که مودیان و تشکلهای در این باره دارند این است که قانون در ماده ۲۸۱ اشاره کرده که تاریخ اجرا از اول سال ۹۵ است و اثر قانون هم نسبت به آتیه است مگر اینکه اشاره شده باشد که گذشته هم مدنظر قرار گیرد. از طرفی، در جزء دو بند ب ماده ۱۶۹ صرفا به اینکه جمع گردش از سوی بانکها ارائه شود، اشاره گردیده و به ارائه ریز گردشها تاکید نشده است. برای ارائه کل گردشها و جزئیات آن، وزیر اقتصاد باید دستور بدهد. نکته دیگر اینکه بسیاری از تراکنشهای بانکی مربوط به اشخاص حقیقی است و ۹۰ درصد جامعه هدف این ماده قانونی، اشخاص حقیقی هستند؛ درحالیکه اشخاص حقیقی تکلیفی برای نگهداری از دفاتر برای محاسبه مالیات نداشته اند. اگر قرار بود اجازه انجام اینکار به رئیس سازمان امور مالیاتی داده شود، باید در قانون ذکر شده باشد. اما نکته دیگر اینکه تبصره مربوط به این موضوع مصوب سال ۸۰ است و سازمان مالیاتی از سال ۹۵ تراکنشها را رسیدگی کرده است. سوال اینجاست که چرا پس از ۱۵ سال نسبت به اجرای این قانون اقدام کرده اند و اینکار را همزمان با اجرای اصلاح قانون مالیاتهای مستقیم در دستور کار قرار داده اند؟ <p>نظرات اعضا حاضر در جلسه:</p> <ul style="list-style-type: none"> - افشین محمودیان مقدم، معاون حسابرسی اداره کل امور مالیاتی خراسان رضوی: امروز همه معتقدیم که 		

مالیات باید اخذ گردد و همه فعالان اقتصادی را زیر پوشش قرار دهد. بنابراین سیاست گذاری مالیاتی صحیح برکات خوبی دارد. اما آنچه مهم است اینکه مالیاتی ستانی براساس قانون و منصفانه و عادلانه باشد. نمیتوان کتمان کرد که در سالهای اخیر بسیاری از فعالیتهای اقتصادی، غیرشفاف بوده است. رسیدگی به تراکنشهای بانکی یکی از مهمترین اهرمهایی است که سازمان مالیاتی میتواند از آن استفاده کند تا فعالیتهای اقتصادی را رصد نماید و به واسطه آن حتی فعالیتهای غیررسمی مودی قابل رصد است. کیفیت این اطلاعات باعث میشود که این روش، مهمترین ابزار اداره مالیاتی برای محاسبه مالیات باشد. معتقدم اگر به دنبال این هستیم که مالیات ستانی عادلانه باشد، باید مشکلات را حل نماییم. این روش میتواند در راستای همین عدالت مالیاتی مدنظر قرار گیرد. تراکنشهای بانکی به خودی خود مشمول مالیات نیستند بلکه این یکی از شواهد حسابرسی است که میتواند اثبات کننده درآمد باشد. قبل از اصلاحات قانون مالیاتهای مستقیم، ما رسیدگی به تراکنش بانکی را انجام میدادیم و این موضوع جدیدی نیست. طبق تبصره ماده ۲۳۱ قانون ارزش افزوده، سازمان مالیاتی مجوز دسترسی به حسابهای بانکی دارد و برای این موضوع سامانه ای نیز طراحی شده است. این ماده مربوط به قبل از سال ۹۵ بوده و اجرایی نیز شده است؛ البته ما برای محاسبه مالیات فقط به تراکنشهای بانکی بسنده نمیکنیم و هر اطلاعات دیگری باشد، باید بررسی شود. اینکه تراکنشها پیش از سال ۹۵ بررسی نمیشده را تکذیب میکنم فقط ممکن است کمتر به آن پرداخته شده باشد آن هم چون مکانیزمهای مربوطه کامل نبوده است. به طور مثال، در استان ما بررسی حسابهای موسسه ثامن الحجج قبل از سال ۹۰ انجام و مالیات هم به واسطه آن محاسبه گردید. در دستورالعملها و بخشنامه های مالیاتی بر اخذ مالیات منصفانه و عادلانه در کشور تاکید شده و هدف، ایجاد وحدت رویه در کشور در موضوع تراکنشهای بانکی بوده است هدف گذاری در موضوع بررسی تراکنشهای بانکی از دهکهای بالا شروع میشود تا منصفانه باشد، محاسبه مالیاتی کسی که ۱۵ میلیون تومان تراکنش بانکی دارد، در این موضوع مدنظر ما نیست. البته ناگفته نماند که در بحث تراکنشهای بانکی آنطور که به نظر میرسد، مالیات اخذ نمیکنیم بلکه این قانون باعث میشود که ابرازها به درستی صورت گیرد...

- امیر مهدی مرادی، دبیر انجمن مدیران صنایع استان: بحث ما این است که مالیات باید پرداخت شود و به حق اخذ گردد و اختلافی با اداره کل مالیاتی در این زمینه نداریم. تنها نکته این است که رسیدگی به حسابها قبل از سال ۹۵، با توجه به اینکه بسیاری از فعالان اقتصادی اطلاعی نسبت به این قانون داشتند، نباید انجام گیرد. مطالبه اصلی این است که چرا تراکنشهای بانکی قبل از سال ۹۵ بررسی میگردد.
- حسین شرفی، مدیر امور توسعه اتاق اصناف مشهد: تقریباً ۹۵ درصد جامعه هدف در موضوع بررسی تراکنشهای بانکی، اشخاص حقیقی هستند. این مشکل در بخش اصناف نیز وجود دارد. از طرفی، بی اطلاعی باعث شده کسی که فاقد دفاتر حسابرسی است، از این موضوع واهمه داشته باشد. این موضوع برای اصناف مشکل زا شده و تقاضای اجرای این مبحث از ابتدای سال ۹۵ را داریم.
- سید مصطفی شامل، مشاور اتاق بازرگانی خراسان رضوی: درخواست ما این است که بند ۱۱ و بند ۱۸ بخشنامه مربوط به این موضوع اجرایی شود تا مشکلات برگشت به عقب برای رسیدگی تراکنشها حل گردد. براساس بند ۱۱ ماموران مالیاتی باید از حدس و گمان درباره شرکتهای خودداری کنند. در بند ۱۸ هم به این

<p>اشاره شده که اگر مودی کتبا اعلام کرد که تراکنشهای بانکی منبع درآمدی ندارد و سازمان مالیاتی نتوانست خلاف آن را اثبات کند، این ادعای مودی باید از سوی سازمان پذیرفته شود.</p> <p>- محمودیان مقدم معاون حسابرسی اداره کل امور مالیاتی خراسان رضوی: ما این دغدغه را داریم که این بخشنامه اجرا شود و سیاست گذاری سازمان هم در راستای اجرای آن است. البته منکر این که ممکن است کارمند ما در حسابرسی دچار اشکال شود نیستیم که این موضوع هم در هیاتهای حل اختلاف قابل بررسی و حل است. بندهای ۱۱ و ۱۸ و بخشنامه‌های قانون مالیاتهای مستقیم برای ما لازم الاجراست. تمام تلاش ما این است که رسیدگی منصفانه انجام دهیم و نهایتا مودیان در چارچوب خوداظهاری ورود کنند.</p>	
<p>- با عنایت به موارد مطرح شده در جلسه دبیرخانه از جمله اینکه، سازمان امور مالیاتی در اردیبهشت ماه سال ۹۵ اولین بخشنامه مربوط به بحث تراکنشهای بانکی مبنی بر رسیدگی به تراکنشهای بانکی مشکوک را صادر کرد و پس از آن بخشنامه های اصلاحی ارائه داد. که آخرین بخشنامه مربوط به این حوزه ۳۱ فروردین ۹۹ صادر شد که معتدل تر از بخشنامه های قبلی بود؛ اما نکته ای که مودیان و تشکلها در این خصوص دارند این است که قانون در ماده ۲۸۱ اشاره کرده که تاریخ اجرا از اول سال ۹۵ است و اثر قانون هم نسبت به آتیه است مگر اینکه اشاره شده باشد که گذشته هم مدنظر قرار گیرد. از طرفی، در جزء دو بند ب ماده ۱۶۹ صرفا به اینکه جمع گردش از سوی بانکها ارائه شود، اشاره گردیده و به ارائه ریز گردشها تاکید نشده است و برای ارائه کل گردشها و جزئیات آن، وزیر محترم اقتصاد باید دستور بدهد. نکته دیگر اینکه بسیاری از تراکنشهای بانکی مربوط به اشخاص حقیقی است و ۹۰ درصد جامعه هدف این ماده قانونی، اشخاص حقیقی هستند؛ درحالیکه اشخاص حقیقی تکلیفی برای نگهداری از دفاتر برای محاسبه مالیات نداشته اند و از طرفی، معاون محترم حسابرسی اداره کل مالیاتی استان معتقدند تراکنشهای بانکی به خودی خود مشمول مالیات نیستند بلکه این یکی از شواهد حسابرسی است که میتواند اثبات کننده درآمد باشد. و از طرفی قبل از اصلاحات قانون مالیاتهای مستقیم، رسیدگی به تراکنش بانکی را انجام می گردیده است و این موضوع جدیدی نیست و طبق تبصره ماده ۲۳۱ قانون ارزش افزوده، سازمان مالیاتی مجوز دسترسی به حسابهای بانکی دارد و برای این موضوع سامانه ای نیز طراحی شده است. و این ماده مربوط به قبل از سال ۹۵ بوده و اجرایی نیز شده است؛ البته ما برای محاسبه مالیات فقط به تراکنشهای بانکی بسنده نمیکنیم و هر اطلاعات دیگری باشد، باید بررسی شود. اینکه تراکنشها پیش از سال ۹۵ بررسی نمی شده را صحیح نمی دانم فقط ممکن است کمتر به آن پرداخته شده باشد آن هم چون مکانیزمهای مربوطه کامل نبوده است. در هر شکل پس از طرح و تبادل نظر مقرر گردید به شرح زیر پیگیری گردد</p> <p>۱- بجز معاون محترم حسابرسی اداره کل امور مالیاتی استان سایر اعضا بر اجرای رسیدگی به تراکنش های بانکی از تاریخ ۹۵/۱/۱ تاکید نمودند که مقرر شد در شورای گفت و گو مطرح و پیگیری شود</p> <p>۲- در خصوص رفع ابهام و شفاف سازی مواد ۱۱ و ۱۸ دستور العمل شیوه اجرایی، توافق شد ماده ۱۸ دستورالعمل مجددا از سوی اداره کل مالیاتی استان به زیر مجموعه ها تاکید شود(در مواردی که مودی اعلام نماید تراکنش های بانکی مصادیق در آمدی ندارد ارایه ادله جهت اثبات ادعا با اداره کل مالیاتی است)</p>	<p>جمع بندی جلسات کارشناسی به تاریخ ۱۴۰۰/۰۱/۲۳</p>

در ارتباط با پیشنهاد پیرامون اجرای ماده ۲۸۱ مالیات های مستقیم دبیرخانه شورای گفت و گو با بررسی جمیع جهات و جمع بندی نظرات، پیشنهاد زیر را جهت تصویب به شورا ارائه می نماید:

- با عنایت به موارد مطرح شده از جمله اینکه، سازمان امور مالیاتی در اردیبهشت ماه سال ۹۵ اولین بخشنامه مربوط به بحث تراکنشهای بانکی مبنی بر رسیدگی به تراکنشهای بانکی مشکوک را صادر کرد و پس از آن بخشنامه های اصلاحی ارائه داد. که آخرین بخشنامه مربوط به این حوزه ۳۱ فروردین ۹۹ صادر شد که معتدل تر از بخشنامه های قبلی بود؛ اما نکته ای که مودیان و تشکلهای در این خصوص دارند این است که قانون در ماده ۲۸۱ اشاره کرده که تاریخ اجرا از اول سال ۹۵ است و اثر قانون هم نسبت به آتیه است مگر اینکه اشاره شده باشد که گذشته هم مدنظر قرار گیرد. از طرفی، در جزء دو بند ب ماده ۱۶۹ صرفا به اینکه جمع گردش از سوی بانکها ارائه شود، اشاره گردیده و به ارائه ریز گردشها تاکید نشده است و برای ارائه کل گردشها و جزئیات آن، وزیر محترم اقتصاد باید دستور بدهد. نکته دیگر اینکه بسیاری از تراکنشهای بانکی مربوط به اشخاص حقیقی است و ۹۰ درصد جامعه هدف این ماده قانونی، اشخاص حقیقی هستند؛ درحالیکه اشخاص حقیقی تکلیفی برای نگهداری از دفاتر برای محاسبه مالیات نداشته اند و از طرفی، معاون محترم حسابرسی اداره کل مالیاتی استان معتقدند تراکنشهای بانکی به خودی خود مشمول مالیات نیستند بلکه این یکی از شواهد حسابرسی است که میتواند اثبات کننده درآمد باشد. و از طرفی قبل از اصلاحات قانون مالیاتهای مستقیم، رسیدگی به تراکنش بانکی انجام می گردیده است و این موضوع جدیدی نیست و طبق تبصره ماده ۲۳۱ قانون ارزش افزوده، سازمان مالیاتی مجوز دسترسی به حسابهای بانکی را دارد و برای این موضوع سامانه ای نیز طراحی شده است. و این ماده مربوط به قبل از سال ۹۵ بوده و اجرایی نیز شده است؛ البته امور مالیاتی برای محاسبه مالیات فقط به تراکنشهای بانکی بسنده نمی نماید و هر اطلاعات دیگری باشد را نیز بررسی می نماید لذا پیگیری شود تا اجرای رسیدگی به تراکنش های بانکی از تاریخ ۹۵/۱/۱ انجام شود. همچنین به منظور رفع ابهام و شفاف سازی مواد ۱۱ و ۱۸ بخشنامه ۲۰۰/۹۹/۱۶ مورخ ۹۹/۱/۳۱، مقرر گردد ماده ۱۸ بدین مضمون که «در مواردی که مودی اعلام نماید تراکنش های بانکی مصادیق در آمدی ندارد ارایه ادله جهت اثبات ادعا با اداره کل مالیاتی است» مجددا از سوی اداره کل مالیاتی استان به زیر مجموعه ها تاکید و رفع ابهام شود.

پیشنهادات

۱- صورتجلسه پیوست :

الف) صورتجلسه ۲ دبیرخانه شورای گفت و گو در سال ۱۴۰۰ مورخ ۱۴۰۰/۰۱/۲۳

۲- قانون مالیات های مستقیم

۳- قانون مالیات بر ارزش افزوده

۴- بخشنامه ۲۰۰/۹۹/۱۶ مورخ ۹۹/۱/۳۱ (نحوه بررسی و رسیدگی به اطلاعات پولی و مالی واصله از جمله تراکنش های بانکی)

فهرست مستندات و مدارک پشتوانه